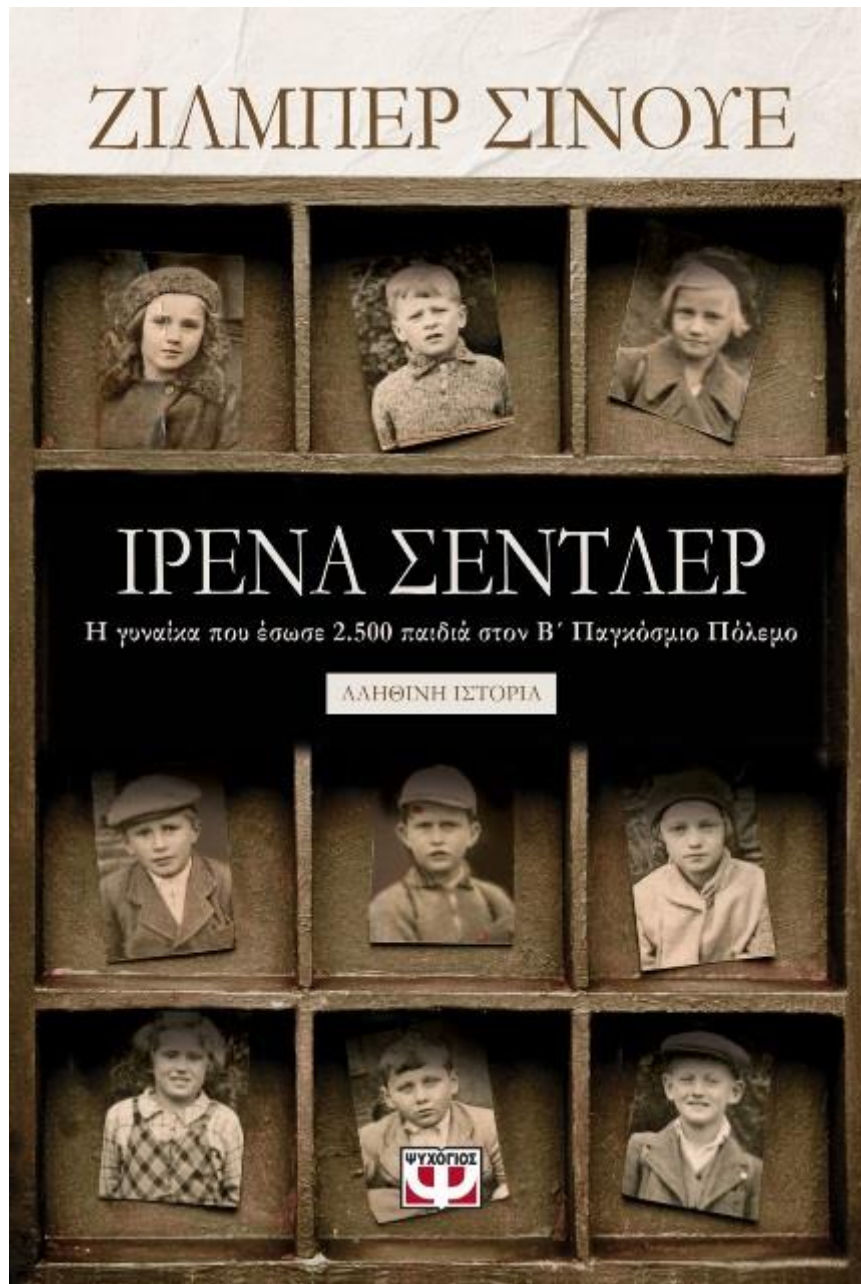

NOVEMBER 6, 2018

Η γυναίκα που έσωσε 2.500 παιδιά στον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο

Από την Ισμήνη Χαρίλα

Σε κάθε πόλεμο υπάρχουν εκείνοι που εκτελούν εντολές, εκείνοι που λιποτακτούν, εκείνοι που προσπαθούν να αυτοπροστατευθούν και εκείνοι που στέκονται μπροστά στη φωτιά και παλεύουν να τη σβήσουν, υποκινούμενοι από ένα βαθύ αίσθημα δικαίου και υποχρέωσης απέναντι στην έννοια της οντότητας.

Το παρελθόν μας έχει τροφοδοτήσει με πάμπολλα παραδείγματα και ένα από αυτά είναι η δράση της Πολωνέζας Ιρένα Σέντλερ, την ιστορία της οποίας αφηγείται στο

ομώνυμο βιβλίο του που κυκλοφορεί από τις εκδόσεις Ψυχογιός, ο Γαλλοαιγύπτιος συγγραφέας Ζιλμπέρ Σινουέ.

Με μακρόχρονη εμπειρία στο ιστορικό μυθιστόρημα, ο δημιουργός μεταφέρει αυτήν τη φορά τον αναγνώστη στην Πολωνία του 1942. Η ηρωίδα του, η Ιρένα Σέντλερ, ήταν ένα υπαρκτό πρόσωπο, υπάλληλος της Κοινωνικής Πρόνοιας στη Βαρσοβία, η οποία ως επικεφαλής ενός ειδικού τμήματος της οργάνωσης Ζεγκότα κατόρθωσε μαζί με τους συνεργάτες της να σώσει δυόμισι χιλιάδες περίπου παιδιά από το εβραϊκό γκέτο. Η δράση της ανακαλύφθηκε το 1943 από τη Γκεστάπο που τη συνέλαβε και τη βασάνισε, προκειμένου να προδώσει τα υπόλοιπα μέλη της ομάδας της και τα στοιχεία των παιδιών που είχαν δραπετεύσει. Εκείνη όμως, πάντα πιστή στην ιερότητα του έργου της δεν προέβη σε αποκαλύψεις και καταδικάστηκε σε θάνατο, από τον οποίο σώθηκε κυριολεκτικά την τελευταία στιγμή χάρη στην παρέμβαση της Ζεγκότα που δωροδόκησε τους εκτελεστές της. Το 1965 τιμήθηκε από το Ισραήλ με τον τίτλο του Δικαίου των Εθνών, ενώ το 2007 προτάθηκε για το Νόμπελ Ειρήνης.

Ο Σινουέ επομένως αφηγείται τον επίπονο και επικίνδυνο αγώνα της Σέντλερ να απεγκλωβίσει τα μικρά εβραϊόπουλα από τον ασφυκτικό κλοιό των Ναζί και όλων των πρόθυμων καταδοτών, μηχανευόμενη ποικίλους τρόπους διαφυγής, όπως μεταφέροντας τα παιδιά μέσα σε χαρτόκουτα, βαλίτσες, κρύβοντας τα σε ειδικές κρύπτες ντουλαπιών, ή έρποντας μέσα από υπονόμους και υπόγειες στοές. Τα σπίτια απλών Καθολικών οικογενειάρχων και τα εκκλησιαστικά ιδρύματα αποτελούσαν στη συνέχεια τα βασικά κρησφύγετα των παιδιών που εξαναγκάζονταν να θυσιάσουν στον βωμό της σωτηρίας τόσο την καταγωγή τους, όσο και τη μητρική αγκαλιά, ελπίζοντας ότι κάποια ημέρα θα τους δινονταν η ευκαιρία να ζήσουν ελεύθερα και να επανενωθούν με τους οικείους τους.

Η ρέουσα γραφή του συγγραφέα, η οποία δεν αλλοιώνεται κατά τη μεταφραστική απόδοση της Βασιλικής Κοκκίνου, αναπλάθει συνεπώς τα γεγονότα προσθέτοντας σαφώς λεπτομέρειες που εξυπηρετούν την αφηγηματική πορεία, δίχως να στοχεύουν στη συγκινησιακή φόρτιση και αναδεικνύοντας την προσωπικότητα της Ιρένα Σέντλερ που ήταν μια γυναίκα, που βίωσε από και τόσοι άλλοι τη θηριωδία του πολέμου. Μια μορφή που όπως καταγράφει η μυθιστοριογραφική πένα του Σινουέ:

«Τι είχε απομείνει από τις ουτοπίες της; Από τις ελπίδες της για έναν καλύτερο κόσμο, πιο δίκαιο; Έναν κόσμο όπου η καλοσύνη θα ήταν νόμος. Πώς σαρώθηκαν τόσο βίαια όλα αυτά μέσα σε λίγες ώρες; Εξαιτίας ενός τρελού δικτάτορα. Την παρηγορούσε η σκέψη ότι είχε διαλέξει το στρατόπεδο των αδυνάτων και των καταπιεσμένων. Στην πραγματικότητα, η Ιρένα δεν ήταν τίποτε από την Καλή Σαμαρείτισσα. Αν επέμενε τόσο να αγωνίζεται, το έκανε για να πολεμήσει το πεπρωμένο που είχε επικαλεστεί ο προϊστάμενος της, κινούμενη από μια εσωτερική οργή και την επιθυμία να δώσει νόημα στην ύπαρξή της».